

STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ROZPOČTU MESTA STRÁŽSKE NA ROK 2020 A VIACROČNÉHO ROZPOČTU NA ROKY 2021 – 2022.

V súlade s § 18f odsek 1 písmeno c) zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z. n. p.) predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu Mesta Strážske na rok 2020 a viacročného rozpočtu na roky 2021 – 2022.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA :

Pri spracovaní stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu Mesta Strážske na rok 2020 a viacročného rozpočtu na roky 2020 – 2022 z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, avšak v kolónke očakávaná skutočnosť 2019 je uvedená skutočnosť za 10 mesiacov r. 2019, čo je **v rozpore s daným zákonom**. Návrh rozpočtu rešpektuje ustanovenia zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia ďalších zákonov a nariadení :

- ▶ č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- ▶ č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.
- ▶ č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- ▶ č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p.
- ▶ Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v z. n. p.
- ▶ Opatrenie MF SR č. MF/010175/2004 – 42 v z. n. p., ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.
- ▶ Zásady hospodárenia s majetkom mesta Strážske a platné VZN

1.2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Mesta Strážske:

Návrh rozpočtu bol zverejnený v meste obvyklým spôsobom **dňa 27.11.2019**. Zákonom stanovená lehota zverejnenia je najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. Z toho vyplýva, že rozpočet môže byť predložený na schválenie MsZ najskôr **12.12.2019**.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004 – 42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z. n. p. , ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022 č. MF/009168/2019 – 411, uverejnenou vo Finančnom spravodajcovi 2019 v Príspevku č. 3.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s Vyhláškou ŠÚ SR č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy(SK COFOG).

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU :

Návrh rozpočtu by mal vychádzať zo schválených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2020 – 2022, z vývoja hospodárenia Mesta Strážske v roku 2019 a v predošliých rokoch a z požiadaviek jednotlivých referátov MsÚ, príspevkovej organizácie a škôl a školských zariadení. V návrhu rozpočtu na rok 2020 sú navrhované o 206 320 € nižšie bežné príjmy oproti upravenému rozpočtu na rok 2019, a o 186 709 € nižšie ako skutočnosť za rok 2018. Návrh vychádza z predpokladu, že podielové dane v roku 2020 dosiahnu úroveň roka 2019. Aktuálny dokument s prognózou týchto daní pre samosprávy zverejňuje MF SR obvykle po 14. decembri v danom roku.

Určité riziko pri týchto daniach hrozí z dopadu novely zákona o dani z príjmov, ktorou sa nezdaniteľná časť základu dane zvyšuje z 19,2-násobku na 21-násobok životného minima. To však môže vykompenzovať zvyšovanie minimálnej mzdy, ale i priemernej mzdy v národnom hospodárstve.

V rozpočte sa uvažuje s vyššími príjmami z daní z nehnuteľností a poplatkov za odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu(predpokladom je schválenie návrhov príslušných VZN).

Na základe požiadaviek škôl a školských zariadení mesto pripravilo návrh VZN o dotáciách pre školy a školské zariadenia na rok 2020, v ňom zakotvené finančné prostriedky sú premietnuté do návrhu rozpočtu.

V roku 2020 mesto chce pokračovať v obnove športovísk a znižovaní energetickej náročnosti niektorých budov. V kapitálových príjmoch má na to naplánovaných 1 446 028 €. Väčšinou sú to reálne prostriedky z EÚ A ŠR.

C. TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU :

Návrh viacročného rozpočtu mesta je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2020
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2021
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2022

Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenami b) a c) nie sú záväzné.

Viacročný rozpočet na roky 2021 – 2022 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa korigujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet na roky 2020 – 2022 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálové príjmy a výdavky
- c) finančné operácie

Vo viacročnom rozpočte na roky 2020 – 2022 sú vyjadrené vzťahy k štátnemu rozpočtu

v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu mesta, predovšetkým k príspevkovej organizácii a školám a školským zariadeniam.

Viacročný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky mesta, ktorý odzrkadľuje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov. Pri jeho tvorbe by sa malo vychádzať aj zo schváleného Programu rozvoja mesta Strážske na roky 2016-2022 a ďalších prijatých koncepcií (Územný plán, Komunitný plán, Plán odpadového hospodárstva, Koncepcia rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky).

V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. je súčasťou predloženého návrhu rozpočtu na roky 2020-2022 aj schválený rozpočet 2019, ako aj údaje o skutočnom plnení za predchádzajúce 2 roky, t. z. 2018 a 2017, chýbajú však údaje o očakávanej skutočnosti za rok 2019 (pozri bod A.1.1).

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU :

Na schválenie je predložený návrh rozpočtu Mesta Strážske na rok 2020 a rozpočtu na roky 2021 – 2022:

Rozpočet celkom(v €) :

Rozpočtové roky	2020	2021	2022
Príjmy celkom	5 708 240	3 933 317	3 835 317
Výdavky celkom	5 708 240	3 933 317	3 835 317
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	0	0	0

v členení :

A. Bežný rozpočet (v €):

Rozpočtové roky	2020	2021	2022
Bežné príjmy celkom	3 969 229	3 933 317	3 835 317
Bežné výdavky celkom	3 883 071	3 847 159	3 769 159
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	+ 86 158	+ 86 158	+ 66 158

B. Kapitálový rozpočet (v €):

_ Rozpočtové roky	2020	2021	2022
Kapitálové príjmy	1 446 028	0	0
Kapitálové výdavky	1 759 011	20 000	0
Hospodárenie mesta +prebytok, -schodok	- 312 983	- 20 000	0

C. Finančné operácie (v €):

Rozpočtové roky	2020	2021	2022
Príjmové FO celkom	292 983	0	0
Výdavkové FO cel.	66 158	66 158	66 158
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	226 825	- 66 158	- 66 158

Rozpočet na rok 2020 a na roky 2021-2022 je zostavený ako vyrovnaný.

D1. BEŽNÉ PRÍJMY

• Daňové príjmy tvoria najvýznamnejšiu zložku rozpočtu – pohybujú sa takmer vždy na úrovni 60 % bežných príjmov. V návrhu rozpočtu pre rok 2020 je to 60,3 %.

Najväčší podiel v daňových príjmoch predstavuje výnos dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) poukazovanej územnej samospráve, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu.

V návrhu rozpočtu na rok 2020 sa uvažuje so sumou 1 550 000 € (viac v kapitole B.).

Príjmy z daní z nehnuteľností za rok 2019 už za 10 mesiacov presiahli plánovanú hodnotu. Na úseku daní mesto plánuje zvýšiť pre rok 2020 sadzby dane z bytov, zo stavieb a takisto aj poplatok za TKO.

V porovnaní s rozpočtom 2019 sa v rozpočte na rok 2020 uvažuje s 5,4 %-ným navýšením u daní a 27,1 %-ným navýšením v prípade poplatku za TKO.

• Nedaňové príjmy predstavujú v návrhu rozpočtu iba 7,75 % bežných príjmov, sú však dôležité pre čerpanie drobných bežných výdavkov. Predovšetkým k príjmom z vlastníctva mesta je potrebné pristupovať tak, aby ich tok bol pravidelný.

• S grantmi mesto v návrhu rozpočtu na rok 2020 neuvažuje.

Transfery v rámci verejnej správy sú na úrovni 10-mesačnej skutočnosti r. 2019.

Takmer 87 % je plánovaných pre školstvo, so zvyšnými príjmami sa ráta predovšetkým na projekt opatrovateľskej služby, resp. na financovanie projektov znižovania energetickej náročnosti mestských objektov, resp. obnovy športovísk (klzisko).

D 2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

V kapitálových príjmoch je uvažované s príjmami z EFRR, resp. ŠR vo výške 1 446 028 € na zníženie energetickej účinnosti budovy MsPS, školiaceho zariadenia, obstaranie kompostérov a obnovy klziska.

D 3. BEŽNÉ VÝDAVKY

Bežné výdavky sú svojou skladbou a výškou v jednotlivých kategóriách porovnateľné s minuloročným rozpočtom. Podstatnú časť bežných výdavkov si vyžadajú výdavky na mzdy, prenesený výkon štátnej správy, originálne kompetencie, služby a verejno-prospešnú činnosť. Od 1.1.2020 dôjde vo verejnej správe k 10 %-nému zvýšeniu základnej stupnice platových taríf. V návrhu rozpočtu sa v FK 01.1.1 EK 611/3,4/s týmto nárastom uvažuje.

Položka FK 06.2.0 údržba budov, objektov, resp. ich častí je nižšia v porovnaní s plánom 2019 o 13 %. Pri pohľade na skutočné čerpanie v roku 2019 za 10 mesiacov, aktuálny stav niektorých objektov a účinnosť zákona č. 371/2019 Z. z. o niektorých požiadavkách na bezpečnosť detských ihrísk (od 1.1.2020) je výška tejto položky diskutabilná.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje aj so zvýšením príspevku pre MsPS o 9,7 % oproti plánu.

Hlavným dôvodom je zvýšenie miezd.

Zvýšenie v niektorých položkách je vykryté príjmami zo ŠR (FK 09.1.2.1 ZŠ, 10.2.0 staroba). Hoci stabilita a výška daňových príjmov zaznamenala oproti minulým rokom progres, je potrebné pri realizácii výdavkov dodržiavať rozpočtovú disciplínu u všetkých subjektov zapojených do rozpočtového procesu s hľadaním rezerv v rámci rozpočtových položiek.

Bežné výdavky sú pre rok 2020 plánované nižšie o 101 746 € oproti plánu roku 2019.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový(+ 86 158 €).

D 4. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Až 82,2 % z týchto výdavkov určených na akcie uvedené v kapitole D 1 by malo byť krytých z cudzích zdrojov(EÚ, ŠR). Zvyšok tvorí predpokladaná spoluúčasť mesta na financovaní projektov a na obstaranie prípravnej a projektovej dokumentácie.

V návrhu rozpočtu pre rok 2020 tentokrát absentujú výdavky pre oblasť cestnej dopravy(par-koviská, chodníky, miestne komunikácie).

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový(- 312 983 €).

- **Celkový rozdiel medzi príjmami rozpočtu a výdavkami rozpočtu bez finančných operácií je mínus 226 825 €**

Záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu je podľa § 2 písm. c) zákona č. 583/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy schodok rozpočtu.

E. PROGRAMOVANIE ROZPOČTU

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v § 4 ods. 5 / „**rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce**“ / ukladá samosprávam uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu. Tieto nástroje rozpočtového procesu sú zamerané na plnenie stanovených cieľov pri dodržaní efektívnosti, hospodárnosti, účelnosti a účinnosti vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii.

Programový rozpočet je založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov mesta v nadväznosti na ich priority. Rozpočtové zdroje sú premietnuté do jednotlivých programov a podprogramov.

Programový rozpočet by mal odzrkadľovať súvislosť medzi rozpočtovými zdrojmi(verejnými výdavkami) a výstupmi a výsledkami práce územnej samosprávy.

Rozpočet je oproti roku 2019 prakticky bezo zmeny.

Avšak už v stanovisku k rozpočtu na rok 2019 som upozorňoval na potrebu zmeny ukazovateľov v podprograme 10.1 Mestská knižnica (napr. PC nie sú aktívne minimálne 3 roky).

Od 1.1.2021 je povinné predprimárne vzdelávanie 5-ročných detí, ukazovateľ 2-3 v podprograme 8.1 na roky 2021 a 2022 je však nezmenený(94 detí).

Mesto Strážske má v návrhu rozpočtu na rok 2020 a vo viacročnom návrhu na roky 2021 – 2022 naďalej zakotvených 12 programov a 46 podprogramov(aktivít):

- ▶ Program 1 : Plánovanie, manažment a kontrola, 4 aktivity
- ▶ Program 2 : Propagácia a marketing, 3 aktivity
- ▶ Program 3 : Interné služby, 7 aktivít
- ▶ Program 4 : Služby občanom, 7 aktivít
- ▶ Program 5 : Bezpečnosť, 3 aktivity
- ▶ Program 7 : Komunikácie, 1 aktivita
- ▶ Program 8 : Vzdelávanie, 6 aktivít
- ▶ Program 9 : Šport, 1 aktivita
- ▶ Program 10: Kultúra, 3 aktivity
- ▶ Program 11: Prostredie pre život, 6 aktivít

- ▶ Program 12: Bývanie, 1 aktivita
- ▶ Program 13: Sociálne služby, 4 aktivity

■ Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2021 – 2022 **nie sú** v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. **záväznú**.

F. ZÁVER

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Strážske na roky 2020 – 2022 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy a nariadenia.

Predložený návrh rozpočtu na rok 2020 je zostavený ako vyrovnaný, bežný rozpočet je prebytkový (+86 158 €). Podľa môjho názoru neobsahuje významné rizikové faktory.

Pripomienky a upozornenia uvedené v predošlých kapitolách majú fakultatívny charakter, s výnimkou upozornenia na údaje v kolónke „očakávaná skutočnosť 2019“, kde je uvedené čerpanie výdavkov za 10 mesiacov, čo je v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tento nesúlad je potrebné vo finálnej podobe návrhu odstrániť.

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli a webovom sídle mesta 27. novembra 2019. Zákonom stanovená lehota na zverejnenie, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov uplynie dňom 11. decembra 2019.

Na základe uvedených skutočností **môže byť návrh rozpočtu na rok 2020 predložený na schvaľovací proces** na plánovanom zasadnutí MsZ dňa 12.12.2019.

Návrh rozpočtu na roky 2021 – 2022 odporúčam **zobrať na vedomie**.

V Strážskom, 05.12.2019

Ing. Miloš Marko, hlavný kontrolór

